

Suomea on johdettava strategisesti

Lähes viikoittain kuulemme uutisia ja saamme selvityksiä, kuinka suomalaisen menestyksen loiste hiipuu:

Kilpailukykyisjoituksemme laskee, tietoyhteiskuntamme ei toimi, innovaatiojärjestelmämme on hajanainen eikä innovaatioita synny, tiedeyhteisömme ovat kansainvälisesti vaatimattomia, tutkimuspanoksemme laskee.

Suunnan kääntäminen edellyttää strategisen johtamisen merkittävää parantamista yhteiskunnan kaikilla tasoilla ja lohkoilla.

Suomen talousjärjestelmä on sekatalous, jossa puolet on markkinataloutta ja puolet suunnitelmataloutta. Suomen tulevaisuuden menestys edellyttää, että menestystimantin särmää hiotaan neljällä eri tasolla: koko kansantaloudessa, ylimmässä poliittisessa johdossa, yrityksissä ja yhteiskunnan eri lohkoilla sekä muissa yksiköissä.

Suomen menestysstrategian tulee sisältää seuraavat pääkohdat:

Suomi tarvitsee strategian. Strategisen johtamisen onnistumisen tärkein edellytys on, että organisaation ylin johto aidosti johtaa strategiatyötä. Suomen poliittisessa järjestelmässä tähän on kolme vaihtoehtoa: presidentti, eduskunnan puhemies tai pääministeri.

Suomen konsernistrategian pääkohdat ovat ensinnäkin toiminta-ajatus, visio ja arvot, toiseksi tavoitteet, kolmanneksi strategiset toiminta-alueet ja niiden painotus ja neljänneksi sellaiset johtamisen ja konserninohjauksen periaatteet, joiden avulla Suomi luo edellytykset kansakunnan kilpailukyvyille kaikilla neljällä tasolla.

Strategiatyötä on parannettava. Monet organisaatiot kuten kunnat, ministeriöt ja järjestöt panostavat strategiseen johtamiseen, mutta strategiatyöskentely on kovin puutteellista.

Ammattimainen strategiatyöskentely edellyttää ennen kaikkea strategisen johtamisen kokonaishallintaa, organisaatiolle sopivaa strategista arkkitehtuuria, strategiaprosessien hallintaa, pitkäjänteistä ja kurinalaista työskentelyä, aikaa ja järkeä sekä kokonaisuuden ymmärtämistä.

Yrityksiin on saatava lisää strategisuuutta. Myös liikeyrityksillä on valtava tarve panostaa nykyistä ammattitaitoisempaan strategiseen johtamiseen. Valitettavasti vähemmistö suomalaisista yrityksistä on strategisia yrityksiä, joiden kilpailuetujen ydin on strategisessa johtamisessa. Ei ole sattuma, että Nokian jälkeen Suomessa ei ole 10–15 viime vuoden aikana noussut uusia merkittäviä kansainvälisiä yrityksiä. Myöskään palveluyritykset eivät ole täyttäneet toiveita. ICT-sektori biotekniikasta puhumattakaan ei ole tuottanut odotettuja tuloksia.

Sattuma ei ole sekään, että huippuyrityksissämme on sellaisia kuin Kone, Nokia, Metso, Wärtsilä ja Konecranes. Esimerkiksi Kone määritteli strategiaguru Igor Ansoffin johdolla strategisia bisnesalueitaan jo 1970-luvun alussa ja on koko ajan panostanut voimakkaasti niin teknologian, talouden kuin ihmisten kehittämiseen.

Tarvitsemme parempaa johtamista. Minkään strategian pitkäjänteinen luominen, toteuttaminen ja uudistaminen ei onnistu, ellemmme panosta johtamiseen. On ymmärrettävä, että johtaminen on teknologian, talouden ja ihmisten johtamista. Nykyisin johtaminen nähdään yksipuolisesti pelkästään ihmisten johtamisena.

Olisi ymmärrettävä, että johtaminen on ennen kaikkea päätöksentekoprosessi: on osattava analysoida ja valmistella päätökset, tehdä päätökset ja osattava viedä ne toteutukseen.

Talouselämä 3/2010 "Minä väitän"
Mika Kamensky

On panostettava osaamiseen. Myös osaamisessa on ymmärrettävä teknologisen, taloudellisen ja sosiaalisen osaamisen rooli ja keskinäinen vuorovaikutus.

Suomen kansa on menettänyt mittaamattoman määrän miljardeja, hyvinvointia ja onnellisuutta, kun ei ole ymmärretty talous- ja käyttäytymistieteellisen koulutuksen merkitystä. Talous- ja käyttäytymistieteellinen koulutus on sisällytettävä kaikkiin oppilaitoksiin ja koulutus on aloitettava peruskoulusta lähtien. Strategisesta johtamisesta ja ajattelusta on tehtävä pakollinen oppiaine viimeistään lukiossa, mieluummin aiemmin.

Lisää vuorovaikutusta. Nykymaailmassa ihmisten, organisaatioiden ja asioiden väliset riippuvuus- ja vuorovaikutussuhteet ovat yhä monimutkaisemmat. Niinpä meidän on panostettava nykyistä parempiin verkostoihin, suhteisiin ja ennen kaikkea vuorovaikutusosaamiseen.

Suomen poliittisella johdolla on onnen avaimet käsissä.

Löytyykö tietoja, taitoja, näkemystä, halua ja rohkeutta tehdä strategisesta johtamisesta Suomen kilpailuetu? Menestystimantti ja sen särmät – strategia, johtaminen, osaaminen ja vuorovaikutus – on saatava loistamaan paitsi koko Suomen myös eri sektoreiden, yritysten kuin yksilöidenkin tasolla.

Kauppätieteiden maisteri Mika Kamensky on strategisen johtamisen asiantuntija, joka on konsultoinut liikeyrityksiä ja muita työyhteisöjä yli 30 vuoden ajan.